

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

<p>TIONDE ÅRG. № 2</p>	<p>Prenumerationspris: Helt år Emk. 225:— Halvt „ „ 125:— I utlandet: Helt år Emk. 350:— Halvt „ „ 200:—</p>	<p>UTKOMMER ALLA ONSDAGAR</p> <p>Redaktion: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Blees Reval, Riddaregatan 3.</p>	<p>Annonspris enligt överenskom- melse.</p> <p>För längre annonse- ring beviljas rabatt.</p>	<p>19 jan. 1927</p>
--------------------------------	--	---	--	------------------------------

F. d. skolläraren Johan Klanman.

I förra månaden avled — som redan bekant — i sitt hem i Hapsal f. d. skolläraren Johan Klanman.

Sedan den hädangångne, som, var född på Nuckö år 1858, genomgått Paschleps svenska seminarium, där Evangeliska fosterlandsstiftelsens missionär Thorén då verkade, tjänstgjorde han någon tid som lärare vid estniska skolor. År 1888 flyttade han till Nargö, bland vars till större delen svenska befolkning han utförde huvudparten av sin livsgärning.

Han verkade här som lärare och klockare och skötte i frånvaro av präst även predikoverk-

samheten i öns kyrka. Dessutom fick han sig anförtrott det ena uppdraget av administrativ art efter det andra, så han till slut var "nästan som guvernör för den lilla ön". Men på samma gång som sålunda hans plikttrogenhet förskaffade honom ett enastående förtroende från regeringens sida omfattades han av öns befolkning med en sällsynt tillgivenhet.

Efter världskrigets utbrott verkade K. i Valk på den lettiska gränsen och sedermera i Reval, där han ehuru till åren kommen beklädde vissa offentliga förtroendeposter, t. ex. såsom stadsfullmäktig och ledamot för Revals svenska kyrkoråd. Sedan ett par år tillbaka njöt han sitt otium i Hapsal. Han verkade dock ännu såsom en uppskattad predikant och var vid sin död i färd med att utgiva en samling andliga sånger.

Sin poetiska begåvning hade han under hela sin levnad gjort flitigt bruk av, dels som originalförfattare, dels som översättare. Han hade under årens lopp överflyttat hundratals svenska sånger till det estniska språket. Med någon kännedom om detta språks långa, i poesi otypliga ord förstår man, vilket arbete som ligger bakom detta.

K. hade i sin ungdom rönt kraftigt inflytande av den väckelserörelse, som genom svenska missionärer kom till stånd i Estlands svenskbygder och spred sina välgörande verkningar ända till Liv-

land. Hans djupa och friska religiositet var parad med en glad humor och en varmhjärtad fördragsamhet, strid låg icke för honom: hans försonlighet var stor. Med kloka ord förstod han att medla mellan stridande parter. Avskyende allt prål ville han vandra sin väg fram obemärkt. Men hans nit i kallet och hans redliga pålitlighet gjorde honom dock till en av de bärande krafterna bland de svenske i Estland. Hans ljusa minne skall länge leva.

—

“Vårt land är fattigt skall så bli. . . “

Under denna rubrik har märket “Öbo” tagit sig friheten i Kustbon Nr. 1 d. å. komma med en del osammanhängande uppgifter, vilka kunna sammanfattas ungefär så: Ormsö står på ett tillräckligt högt plan. Inga vidare försök till förbättring på jordbrukets område.

Huruvida min förra artikel i denna tidning f. å. Nr. 48 är grundad helt på “Vaba Maas” korrespondent (se Kustbon Nr. 46 f. å.) är en fråga, som Kustbons ärade läsekrets själv får bedömma, men säkert är, att “Öbo” förvränger saker och ting. —

Vad beträffar missbruk av fjärde budet med osanningar (att fars, farfars och farfarsfars arbetsmetoder användas), så låter “Öbo” tydligt förstå, att hans synvidd är skarpt begränsad, eller saknar

förmåga att se saker och ting från rätt sida.

Den rad faktiska bevis i Kustbon Nr. 37 f. å. (icke d. å.), som nämnes och visar att ormsöbon följer med sin tid, så finnes där; ej något vidare rikhaltigt material att tillgå. På första sidan se vi redovisning över influtna gåvor till Birkas. Numro två är "Farbror Svenskes" artikel till Erik P—n (läs den). Därefter anordnandet av föredragskurser av argonom Adalberth i jordbruk och husdjursskötsel. Här ser man huru som andra strävanden gå framåt, men oaktat detta kommenterar "Öbo" Vaba Maa! Nu följa politiska händelser i tur och ordning med Erik P—n's dikt "Aibolands son i sin gråa kåk . . ." i mitten.

Till sist finner vi "Öbo's" egen artikel — framsprungen för att förgöra Joel Nymans medryckande uppsats i samma blad Nr. 35 f. å. — där han igen förhåver sig över stora framgångar.

Likasom "Vaba Maas" korrespondent bedömt ormsöborna efter en enda person, bedömer Öbo i Kustbon Nr. 37—1026 allmänheten efter en minoretet.

"Öbo" ådaggaläger allför stor flit i att insöva vårt folk i

den tron, att ingenting står att hjälpa i jordbruket. Visst är att vår jordstruktur är dålig, men en fackman på området kan snart konstatera, att mycket kan förbättras genom små förändringar.

Att ormsöbon är ett folk, som duger till något, därom är jag överens med "Öbo" och det äro alla, som känna ormsöborna från rätt sida, men med detsamma kan sägas, att jordbruket ej står på tillräckligt hög nivå. Vad Öbo menar med att framtrolla miniraller-stenarter ur grus och sand, är mig en gåta, ty kan ej förstå vad det har att skaffa med jordbruket, likaså industrin hör till 'en helt annan gren! Av Öbo's artikel kan man dra den slutsatsen: Står Ormsö lågt i sitt jordbruk, då är folket fattigt, och den fattiges bokkunskafer kunna ej vara stora m. m.

Det berättas att frun till en f. d. godsägare förbjudit sina underlidande kvinnor bära underkjolar — för att de ej skulle stå alltför nära hennes egen utrustning. På samma sätt vill "Öbo" förmena ormsöborna kunskap i jordbruk och husdjursskötsel.

"X"

Serum mot kräfta nu funnet?
Märkliga experiment i London som beteckna framsteg.

Köpenhamn, 10 jan. (Sv. Dbl.) Från London telegraferas till Nationaltidende: Den berömde specialisten dr Lunsden lämnade i går afton i Londons Pathological Society upplysningar rörande experiment, som under åtskilliga år utförts på Listerinstitutet för framställning av medicin mot kräftan. Det har företagits försök på kräftangripna råttor och andra smådjur. Lunsden konstaterar att man lyckats finna vissa mixturer, som utdragits av råttornas blod och inälvor, och vilka ha den egenskapen, att de kunna ödelägga kräftväxt utan skada för de mänskliga organen. Det är för tidigt ännu att uttala sig om upptäckstens betydelsefullhet, i det flera försök måste göras för att framställa serum på det mest verkningsfulla sätt. Men det hitillsvarande resultatet anses som det största framsteg, som gjorts på området.

Estländsk-lettländska tullunderhandlingarna. En delegation

Lekkamraten.

(Sv. Pressen)

Michael Murphy var Nina Heseltnes hund och den mest lekfulla och tillgivna lilla airdaleterrier, som någonsin existerat. Han hade också de mest underbara, tillitsfulla bruna ögon man kan tänka sig. Michael och Nina klättrade omkring i bergen varje dag, antingen vädret var vackert eller ej. Det fanns en viss likhet mellan dem, ty Ninas ögon voro bruna och det rödgyllene håret stod som en sky kring hennes fina lilla ansikte.

Nina hade gift sig med Jack Hesseltine strax innan han reste ut till Indien, och nu hade han varit borta i två år. Han var ingenjör, och dessa två år i Indien voro ett led i hans utbildning samt skulle förhjälpa honom till en god anställning, när han kom hem igen. De hade inte haft någon lång smekmånad, förrän han rest och överlämnat henne åt Michael Murphys och en gammal trotjänarinns omsorger.

Michael Murphy hade dessförinnan varit Jacks hund. Han

hade tillbragt sin barndom i lejonburen i zoologiska trädgården, där han lekte och slogs med de små lejonungarna, medan de två fullvuxna lejonerna sågo på med dolsk likgiltighet i sina stora, gula ögon.

En dag under utfodringstiden, när de båda stora lejonerna utestängts från ungarna, hade ett köttstycke av läckert utseende fallit ned strax utanför järnstängerna i den smala gången mellan de två burarna. Michael lyckades lirka sig ut mellan stängerna, men knappt hade han fått tag i köttbiten, förrän lejonhanen stärcckte ut sin ram efter det med ett dovt vrål. Michael drog sig hastigt tillbaka in i sin egen bur, där han lade sig ned och började slita i köttstycket med sina vassa tänder. En av lejonungarna sträckte lekfullt ut en tass efter köttbiten, men Michael som eljest var det fredligaste lilla djur i världen, rusade mörande fram och högg efter sin lilla lekkamrat, så att denne blödde. Lejonungen vrålade och tjöt och slet i järnstängerna, så att hela burens skakade, Även de stora lejonerna började

snart vråla, och plötsligt blev det en stor uppståndelse i hela trädgården. Med knapp nöd lyckades djurvaktarna få Michael levande ut ur burens.

Jack Hesseltine hade befunnit sig i zoologiska trädgården, när allt detta hände, och han kunde inte annat än beundra Michael för det sätt, varpå han hade besvarat lejonungens angrepp. Sedan Michael hämtats ut ur burens, hade lejonungarna under de första dagarna och nätterna tydligt visat sin saknad efter den lille lekkamraten, men det dröjde dock inte länge, förrän de glömt honom.

Den villa, där Michael nu bodde hos Nina Hesseltine, låg ovanligt vackert uppe på bergslutningen. Från de två gavelfönstren i första våningen hade man den mest förtjusande utsikt över dalen och staden, som ofta låg insvept i en grå dimslöja, och ännu längre bort kunde man skymta det blå, solgittrande havet. Huset låg skyddat mot vägen av en låg vit mur, i vilken det fanns en liten gröpport. Från borte delen av trädgården förde en annan grind di-

under ledning av finansminister Sepp har inträffat i Riga för att fortsätta underhandlingarna om en estländsk-lettlandsk tullunion. Den lettlandska underhandlingsdelegationen består av utrikesministern Zeelens som ordförande samt lettlandska finansministern och fyra parlamentariker som medlemmar. Det är möjligt att fördraget om en tullunion redan i dessa dagar kommer att undertecknas, varefter man omedelbart kommer att taga itu med de tekniska förarbetena, såsom förenhetligandet av tulltariffen, trafikavgifterna, skatterna, monopolväsendet, sociallagarna och bankpolitiken, i vilka frågor principiell enighet redan uppnåtts.

Flygtrafiken på Helsingfors. Trafiken på linjen Helsingfors — Reval återupptogs på måndagen. Bolaget insätter på linjen två maskiner för sex personer, desamma som tidigare förmedlat denna trafik. Aeronautbolaget i Reval har haft för avsikt att på linjen insätta en å två maskiner.

Maskinerna komma också denna vinter liksom tidigare att medtaga post. Trafiken upprätthålles också på söndagarna.

rekte ut till åkrarna och fälten — som sträckte sig uppefter berg, slutningen. Huset låg på samma gång öppet och avskilt, och Nina tyckte, att det var jordens mest förtjusande ställe. Trädgården upptogs nästan helt och hållet av stora grönskande gräsplaner, som överskuggades av väldiga gamla träd. Men i köksträdgården fanns det massor av blommor, som sände sin ljuvliga doft ända in i huset.

Nina hade funnit väntetiden på Jack lång, men nu var det slut med den. Hon kunde vänta honom vilken dag som helst. Ursprungligen hade hon tänkt resa ned och taga emot honom, men Jack hade skrivit och bett henne stanna hemma och taga emot honom där. Under de sista dagarna innan Jack skulle komma var Nina utom sig av glädje. Hon gick omkring i huset, flyttade på en stol här, en liten duk där, endast för att nästa dag flytta dem tillbaka till deras första plats — och på kvällen, när det blivit svalare, gjorde hon långa promenader bland bergen med Michaels springande omkring sig.

Forts.

Petjoryområdet generalguvernörsdöme? Estländska inrikesministern har utarbetat ett förslag till omorganisation av förvaltningen i Petjoryområdet av södra Estland, där sedan en tid drives ihärdig bolsjevikisk propaganda för detta områdes återförening med Ryssland. Enligt förljudande påyrkas i förslaget tillsättande av generalguvernör i Petjorygebitet, i samband varmed de kommunala självstyrelseorganens myndighet betydligt skulle inskränkas. Det antages att inrikesministerns förslag kommer att röna starkt motstånd i riksdagen.

Smugglarna planera en flytande restaurang på Finska viken? Waba Maa uppger, att de tyska, estländska och finländska, smugglarna, beslutat att så snart öppet vatten inträder inrätta en flytande restaurang på Finska viken, i vilket syfte de ämna hyra en stor passagerarbåt med plats för första och andra klass restauranger och rum för hasardspel. För att få gäster till denna flytande restaurang ämna smugglarna anordna motorbåtstrafik dit ut från Helsingfors, Reval och Stockholm och möjligen också andra större städer.

Telefonförbindelse Helsingfors — Riga. Det har ingått meddelande om att arbetet på den förstärkarstation, som måste anläggas i Reval för telefonförbindelsen mellan Helsingfors och Riga, numera framskrider snabbt, varför telefonlinjen snart kan väntas vara klar. Så snart förstärkaren är färdig och provsamtal ägt rum öppnas linjen för trafik.

Spanska sjukan (influansan) härjar i Frankrike, Spanien, Tyskland m. m. Folk dör i massor. I Paris hinner man icke tillverka så många likkistor, som behövs. Hälsovårdsstyrelsen gör allt för att motarbeta sjukdomens inträngande i Estland.

Finlands Vita ros åt polska militärer. Warschau, 13 jan. Finlands minister Procopé har dekorerat chefen för generalstaben Piskor ävensom generalstabsmajoren Bocianski med kommendörstecknet av Finlands Vita ros av resp. I och II klass.

Lettlänsk-ryska garantidiskussionen. Tidningarna meddela, att underhandlingarna om avslutande av ett lettlandskt-ryskt nonaggressionsfördrag skola återupptagas på måndagen. —

Ingen polsk orientering i Lettland. Lettlandska utrikesministern Zeelens, meddelar Tassagenturen, har officiellt informerat sovjets sändebud i Riga om att den av Pilsudski till Lettland utsände emissarie, som haft till uppgift att övertyga de lettlandska socialisterna om att den nya lettlandska regeringen förändrat Lettlands politik med avseende å Polen, misslyckats i sin mission. Alla meddelanden om motsatsen äro falska och åsyfta att rubba den regelrätta gången av de rysk-lettlandska garantiunderhandlingarna.

U. S. A. förändrar ej sin politik beträffande Ryssland. Statsdepartementet i Washington, berättar ett amerikanskt meddelande till tidningen Rulj, har kategoriskt dementerat rådsryska uppgifter om att U. S. A:s regering skulle inlett underhandlingar med sovjet om vilkoren för ett erkännande av rådsregimen de jure. U. S. A:s politik med avseende å Rådssyssland förblir tills vidare oförändrad.

Ytterligare ett bevl på lägets allvar i Kina. Stockholm, 13 jan. Svenska kyrkans missionsstyrelse har på grund av den allt mera spända politiska situationen i Kina beslutat tills vidare stänga samtliga missionsskolor under styrelsens förvaltning.

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnettändning

AKTIEBOLAGET
FREDR. WAGNER
STOCKHOLM

VASAG. 48.

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolphs“. Rt. 440 & 14440
Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämp-
liga för alla i marknaden förekommande
apparater och maskiner. — Begär offert!

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Bikt ur-
val av Vadstenaspetsar. Motiv och Krugar. Be-
ställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten
expedieras omgående.

A.-B. HEMBRYGGERIETS

Maltdrycker och Läskedrycker
Rekommenderas

Tel. S. 331-64, Helenebergsgatan 15 Tel. 72-47.

KONDITORI BAGERI

SKEPPAREGATAN 29 — TELEFON 709-76
STOCKHOLM

Rekommenderar sin specialtillverkning av: Gott
Kaffebröd, Wienerbröd, Bakelser och Tårter
Högaktningfullt

ESTER DOMINICUS

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejljeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomster-
handlare i riket,

ELNA MÅRTENSSONS

KONDITORI OCH KAFÉ

Tel. 460 Hamngatan, Ystad, Tel. 460
REKOMMENDERAS

Servert under sommarmånaderna i villan Skogs-
hyddan i landshagen Tel. 477

STADSHOTELLET

— Sigtuna —

Tel. 110 Rekommenderas Tel. 110
Direktör A. J. Marcusson.

Bland rostat kaffe intager

SVEABLANDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

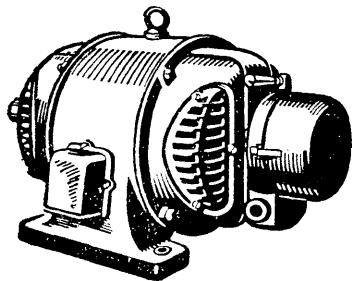
RESTAURANT

KUNGSTORNET

Serverar dagligen den omtyckta
LUNCHEN å 2 kronor

assietter småvarmt och varmrätt

Best. Norr 303. Regim John Ekberg

ASEA-MOTORER

TRANSFORMATORER OCH
APPARATER FÖRSÄLJAS

av

El. Büro LINKE & MARTINSON
Kinga tän. 10, Reval.

SVENSK-FINSKA

St. Mikael's kyrkas röstberättigade med-
lemmar sammankallas till

ALLMÄN STÄMMA

Söndagen den 23 januari 1927 kl. 12.

å Riddaregatan 9.

Anm: Ifall det erforderliga antalet röstberättigade ej infinna sig på den
utsatta tiden, så avhålls stämman, — oavsett de röstades antal — en
1/2 timme senare samma dag.

Dagordning: 1) Kassaredovisning för 1926.
2) Budget 1927.
3) Val av 6 kyrkorådsmedlemmar,
3 revisorer, 2 representanter till
kyrkodagen och prostsynoden jämte kandi-
dater.

Utdrag ur kyrkolagen:

§ 2. I den av församlingsmedlemmar sammansatta allmänna stäm-
man äga alla av båda könen konfirmerade medlemmar, som fyllt 20 år,
minst ett år stått i församlingens kyrkobok, ordentligt erlagt sina ut-
skyldigheter till församlingen, och som icke berövats valrätten genom de lokala
självstyrelse-institutionerna, med rösträtt deltaga.

§ 7. Församlingens röstberättigade medlemmar kunna även själva
uppställa kandidater, som svara mot fordringarna i § 8. Ett dylikt
skriftligt förslag till styrelsen måste vara försett med 10 underskrifter
och inlämnas icke senare än en vecka före valen.

§ 8. Passiv valrätt äger varje församlingsmedlem, som svarar mot
de i § 2 nämnda fordringarna och fyllt 25 år.

Å kyrkorådets vägnar:

H. Pöhl,

ordförande:

D. Pettersson,

Sekreterare.

HOTELL & KÄLAREN TENNSTOPE

Stora Vattugatan 8, Stockholm.

Hotellens tel: Riks God mat. Restaurantens tel.:
3434. Allm. 7349 God mat. Riks 5980 Allm.
Billiga rum. 7812.

NORRÖPPINGS APOTEKÄRES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874

Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
NORRÖPPING

E. LINDELLSaluhallen
UPPSALA

Tel. 3577 Tel. 3577

REKOMMENDERAR sina
prima kött-, Fläsk- & charkuterivaror i parti och
minut.

Betald annonsplats

A.-B.

**Skandinaviska Pelsvarufabriken
Ivan Levy**

Norrlandsgatan 6
— STOCKHOLM —

Använd endast pälsvaror av svensk
fabrikat.

Aktiebolaget LUDVIG ANDERSON, KINNA,

(Kasthalls Mattfabrik)

EFTERHÖR „KASTHALLSMATTOR“

MURÉNSKA BADHUSET GEVLE

Serverar alla slags varma och kalla bad, till mode-
rata priser i eleganta och förstklassiga lokaler.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm

Riks 80 29.

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.